

HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT -KUNTAYHTYMÄ SAMKOMMUNEN HELSINGFORSREGIONENS -MILJÖTJÄNSTER

PERUSSOPIMUS

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit ovat vuonna 2009 sopineet Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän perustamisesta. Kuntayhtymä toimii pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain (829/2009) 2 §:ssä tarkoitettuna kuntayhtymänä.

Tässä perussopimuksessa on huomioitu kuntalain (410/2015) 56 §:n vaatimukset perussopimuksen vähimmäisisällöstä ja sopimus korvaa aiemman vuoden 2009 perussopimuksen.

1. LUKU YLEISTÄ

1 §

Kuntayhtymän nimi ja kotipaikka

Kuntayhtymän nimi on Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, ruotsiksi Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster ja sen kotipaikka on Helsingin kaupunki. Kuntayhtymä on kaksikielinen.

2 §

Kuntayhtymän jäsenkunnat

Kuntayhtymän jäsenkunnat ovat Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa.

Kuntayhtymän jäseneksi voidaan ottaa Helsingin seudun kunta, joka hyväksyy tämän sopimuksen määräykset ja jonka yhtymäkokous hyväksyy jäseneksi.

Helsingin seutuun kuuluvan kunnan, joka haluaa liittyä kuntayhtymän jäseneksi, on tehtävä siitä esitys kuntayhtymän hallitukselle. Yhtymäkokous päättää uuden jäsenkunnan ottamisesta, liittymisajankohdasta ja maksettavan peruspääoman suuruudesta ottaen huomioon, mitä tässä perussopimuksessa sekä sopimuksessa pääkaupunkiseudun vesi- ja viemärlaitostojen yhdistämisen periaatteista ja edellytyksistä on mainittu.

3 §

Kuntayhtymän tehtävät

Kuntayhtymän tehtävänä on:

1. hoitaa jäsenkuntiensa jätelain mukainen jätehuolto ja siihen liittyvä toiminta ja muut jätehuoltoon liittyvät tehtävät erillisten sopimusten mukaisesti;
2. toimia vesihuoltolaissa tarkoitettuna vesihuoltolaitoksena, joka huolehtii vesihuollosta toiminta-alueellaan sekä kuntien kanssa solmittujen erillisten sopimusten perusteella hulevesien viemäroinnistä huleveden viemärointialueella;
3. huolehtia jäsenkuntiensa ilmansuojelun seuranta-, tutkimus- ja suunnittelu- sekä koulutus- ja valistustehtävistä;

4. hoitaa kaupunkiseudun yhteisen ilmasto- ja kiertotaloustyön suunnittelu-, seuranta-, tietopalvelu-, neuvonta- ja viestintätehtäviä sekä asukkaiden energianeuvontaa;
5. huolehtia seudullisesta tietoyhteistyöstä jäsenkuntien tarpeisiin, seudullisen tiedon tuottamisesta, jalostamisesta ja tietopalvelusta;
6. hoitaa jäsenkuntien sille antamat muut kuntayhtymän toimintaan liittyvät yhteiset tehtävät.

Kuntayhtymä voi sopimuksen perusteella hoitaa toimialaansa kuuluvia tehtäviä muissa kuin jäsenkunnissaan sekä tuottaa tai järjestää niihin liittyviä palveluja muille kunnille, yhteisöille tai yrityksille.

Kuntayhtymä voi omistaa tai olla osakkaana osakeyhtiöissä ja jäsenenä muissa yhteisöissä.

2. LUKU TOIMIELIMET

4 §

Kuntayhtymän hallinto

Kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa käyttää yhtymäkokous.

Hallituksen päätösvallasta määrätään tämän sopimuksen 9 ja 10 §:issä sekä kuntayhtymän hallintosäännössä.

Kuntayhtymän muusta hallinnosta määrätään hallintosäännössä.

5 §

Yhtymäkokous

Yhtymäkokouksessa on jokaisella jäsenkunnalla yksi edustaja, joka käyttää jäsenkunnan äänivaltaa.

Äänivaltaosuudet jaetaan kuntien virallisen asukasluvun mukaisessa suhteessa kuitenkin niin, että yhdellä kunnalla ei voi olla yli 50 %:a äänivallasta. Näin syntyvä luku pyöristetään lähimpään täyteen kokonaislukuun.

Vuonna 2019 ääniosuudet ovat Helsinki 50 %, Espoo 27 %, Vantaa 22 %, Kauniainen 1 %. Ääniosuudet tarkistetaan vuosittain 2 momentissa mainittua periaatetta noudattaen.

Yhtymäkokouksia pidetään vähintään kaksi kertaa vuodessa. Kuntayhtymän tilinpäätöksestä päätetään viimeistään toukokuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa sekä talousarviosta ja -suunnitelmasta viimeistään marraskuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa.

Yhtymäkokouksesta määrätään tarkemmin kuntalaissa sekä kuntayhtymän hallintosäännössä.

6 §

Yhtymäkokouksen tehtävät

Kevätyhtymäkokouksessa päätetään

1. tilinpäätöksen, joka käsittää tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja toimintakertomuksen, vahvistamisesta;
2. toimenpiteistä, joihin tilinpäätöksen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta;
3. peruspääoman koron määrästä ja maksamisesta sekä
4. vastuuvapauden myöntämisestä.

Syysyhtymäkokouksessa päätetään

5. talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksymisestä tavoitteineen sekä
6. tilintarkastajan (JHTT) ja tarvittaessa varatilintarkastajan (JHTT) valinnasta.

Muut yhtymäkokouksessa päätettävät asiat

7. kuntayhtymän hallintosäännön ja muiden tarvittavien sääntöjen hyväksyminen;
8. peruspääoman korottaminen ja alentaminen;
9. uuden jäsenkunnan hyväksyminen;
10. strategiat ja investointiohjelmat;
11. hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten ja heidän varajäsentensä valinta;
12. tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten ja heidän varajäsentensä valinta;
13. luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteet;
14. kuntayhtymän purkaminen sekä
15. muut yhtymäkokouksessa mainitut hallituksen tai tarkastuslautakunnan sen päätettäväksi esittämät asiat.

7 §

Yhtymäkokouksen koollekutsuminen ja päätösvaltaisuus

Yhtymäkokouksen kokouskutsu on lähetettävä, ellei erityisestä syystä ole tarpeen noudattaa lyhyempää kutsuaikaa, vähintään kuukautta ennen kokousta jäsenkunnille sekä tiedoksi kuntayhtymän hallituksen jäsenille.

Yhtymäkokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet yhtymäkokouksen äänivaltaisista jäsenkunnista ja äänistä on edustettuina ja tieto yhtymäkokouksesta on lähetetty jäsenkunnille edellä 1 momentissa määrättyssä ajassa kuitenkin vähintään yhtä viikkoa ennen yhtymäkokousta. Tarkemmat määräykset kokousmenettelystä on kuntayhtymän hallintosäännössä.

8 §

Toimintakertomus

Hallituksen on laadittava kultakin kalenterivuodelta toimintakertomus kuntayhtymän hallinnosta. Toimintakertomuksessa on esiteltävä selvitys yhtymäkokouksen asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toteutumisesta. Kertomus on annettava yhtymäkokoukselle asianomaisen vuoden tilinpäätöksen yhteydessä.

9 §

Hallitus

Hallitus vastaa kuntayhtymän hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valmistelee ja pannaan täytäntöön yhtymäkokouksen päätökset. Hallitus valvoo kuntayhtymän etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä tai tehtävä muulla perusteella kuulu muulle toimielimelle, kuntayhtymän johtajalle tai viranhaltijalle, edustaa kuntayhtymää, solmii sen puolesta sopimukset ja tekee muut oikeustoimet sekä käyttää sen puhevaltaa.

Hallituksessa on enintään 14 jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Yhtymäkokous valitsee jäsenet ja varajäsenet, jotka edustavat jäsenkuntia virallisen asukasluvun suhteessa kuitenkin siten, että kuntaryhmää, jonka muodostavat muut jäsenkunnat kuin Helsinki, Espoo ja Vantaa, edustaa vähintään yksi varsinainen jäsen. Samaa kuntaa edustavilla jäsenillä ei kuitenkaan voi olla enempää kuin puolet äänivaltaista (7 jäsentä ja 7 varajäsentä) ja jokaista jäsenkuntaa tulee edustaa vähintään yksi jäsen tai varajäsen.

Hallituksen puheenjohtajaksi valitaan jäsen, joka edustaa suurinta jäsenkuntaa.

Hallituksen kokoonpano tarkistetaan uuden jäsenkunnan hyväksymisen johdosta seuraavan toimikauden alusta lukien.

Hallituksen toimikausi on neljä vuotta.

10 §

Hallituksen tehtävät

Edellä 9 §:ssä tarkoitetun yleistoimivallan lisäksi hallituksen tehtävänä on:

1. kuntayhtymän hallinnon järjestäminen ja toiminnan periaatteista päättäminen;
2. kuntayhtymän johtajan ottaminen ja erottaminen;
3. hallintosäännössä mainittujen johtavien toimihenkilöiden ottaminen ja erottaminen;
4. hyväksyä yhtymäkokouksen vahvistamissa rajoissa hankkeita koskevat suunnitelmat sekä

5. päättää hankinnoista, ellei kuntalaissa ole toisin säädetty tai hallintosäännössä ole toisin määrätty.

Hallituksen päätösvallasta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

11 §

Lausuntojen pyytäminen jäsenkunnilta

Kuntayhtymän on pyydettävä jäsenkunnilta kirjalliset lausunnot strategioiden ja investointiohjelmien lisäksi talousarviosta ja toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä sitovista tavoitteista ennen niiden hyväksymistä.

Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava riittävän ajoissa tilaisuus esitysten tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi ja sopeuttamiseksi jäsenkuntien toiminnallisiin tavoitteisiin ja taloudellisiin mahdollisuuksiin. Alustava taloussuunnitelma toimitetaan jäsenkunnille lausunnon kesäkuussa.

12 §

Allekirjoittaminen ja tiedoksiannot

Kuntayhtymän puolesta tehtävät sopimukset ja sitoumukset sekä muut asiakirjat allekirjoitetaan hallintosäännössä määrättyllä tavalla.

3. LUKU KUNTAYHTYMÄN YHTEISTYÖMENETTELY JA OMISTAJAOHJAUS

13 §

Yhteistyömenettely

Kuntayhtymän johdolla ja jäsenkunnilla on yhteistyömenettely, jossa keskustellaan kuntayhtymän talouden ja toiminnan pitkän aikavälin suunnittelua ja tavoitteita koskevista periaatteista.

14 §

Konserniohje

Kuntayhtymä tytäryhteisöineen muodostaa kuntayhtymäkonsernin. Kuntayhtymässä on konserniohje, jonka yhtymäkokous hyväksyy. Konserniohje sisältää toimintaperiaatteet, joilla johdetaan, ohjataan ja valvotaan yhtymäkonsernia yhtymäkokouksen asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kuntayhtymän on pyydettävä jäsenkunnilta lausunnot konserniohjeesta ja konserniohjeen muutoksista ennen sen hyväksymistä. Lausuntoja ei tarvitse pyytää, kun kyse on merkitykseltään vähäisestä muutoksesta, kuten teknisluontoisesta korjauksesta.

4. LUKU KUNTAYHTYMÄN TALOUS

15 §

Peruspääoma sekä jäsenkuntien osuudet ja vastuu

Kuntayhtymän peruspääoma on yhteensä 505.000.000 euroa. Se muodostuu erikseen vesihuollon peruspääomasta 480.000.000 euroa ja muusta peruspääomasta 25.000.000 euroa.

Vesihuollon peruspääoma jakautuu kuntien kesken seuraavasti:

Helsinki 58,0 %

Espoo 22,3 %

Vantaa 19,4 %

Kauniainen 0,3 %.

Muu peruspääoma jakautuu jäsenkuntien kesken virallisen asukasluvun mukaisesti siten, että yhden kunnan osuus ei ole enempää kuin 50 %:a ja se on vähintään 1 %:a.

Jäsenkunnan osuus kuntayhtymän varoihin sekä vastuu veloista ja velvoitteista määräytyvät peruspääomaosuuksien suhteessa.

Peruspääomalle maksettavasta korosta ja sen suuruudesta päättää yhtymäkokous. Korko voidaan määrätä erikseen vesihuollon peruspääomalle ja muulle peruspääomalle.

Uuden jäsenkunnan peruspääomasijoituksen määrästä ja suoritusajasta sekä peruspääoman korottamisesta siirrolla muusta omasta pääomasta päättää yhtymäkokous.

Kuntayhtymässä on pidettävä rekisteriä jäsenkuntien peruspääomaosuuksista.

16 §

Suunnitelmapoistot

Suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet hyväksyy yhtymäkokous.

17 §

Toiminnan rahoitus

Kuntayhtymä rahoittaa toimintamenoja vesihuolto- ja jätehuoltotoimintojen maksuilla, kuntaosuuksilla ja muilla tuloilla.

Kuntayhtymä perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä sekä siitä osuudesta tukipalvelujen kustannuksia, jota ei kateta vesi- ja jätehuollon tuloksesta. Jäsenkunnilta voidaan periä ennakkoja niiden osuuksista.

Maksuosuudet jaetaan jäsenkuntien virallisen asukasluvun suhteessa kuitenkin niin, että yhden kunnan maksuosuus ei voi olla yli 50 %:a ja se on vähintään 1 %:a. Korvaus niistä tehtävistä, jotka kuntayhtymä hoitaa sopimuksen perusteella, määritellään sopimuksessa, jonka perusteet hallitus hyväksyy.

Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta jäsenkuntien oman pääoman ehtoisena sijoituksena tai lainana jäsenkunnilta tai rahoituslaitoksilta.

Jäsenkuntien lainoille maksettavan koron, lainojen lyhennysohjelmien sekä muiden lainaehto- ja takaukset tulee määräytyä yhtenäisin ehdoin.

18 §

Kuntayhtymän vesihuollon investointien toteuttamisen ja rahoituksen periaatteet

Kuntayhtymä on velvollinen kustannuksellaan rakentamaan ja laajentamaan vesihuoltoverkostoaan kunkin jäsenkunnan asemakaava-alueellaan päättämässä ja asemakaava-alueen ulkopuolella vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaisessa aikataulussa ja laajuudessa.

Kuntayhtymä toteuttaa kustannuksellaan kaikki toiminta-alueensa uusinvestoinnit ja saneeraukset. Kuntayhtymä rahoittaa investointinsa tulorahoituksella, lainarahoituksella tai peruspääomaa korottamalla. Mikäli jäsenkunta haluaa yllä mainituista periaatteista poiketen toteuttaa alueellaan vesihuollon investointeja, jäsenkunta ja kuntayhtymä sopivat erikseen jäsenkunnan osuudesta investointikustannusten kattamiseen.

Kaavoituksen aiheuttamista vesihuollon muutuskustannuksista on sovittu erikseen jäsenkuntien kesken puitesopimuksessa kuntatekniikan yhteistyöstä.

19 §

Vesi- ja jätehuollon maksujen periaatteet

Maksuja määritettäessä niistä saatujen tulojen tulee pitkällä aikavälillä kattaa strategioiden, suunnitelmien ja ohjelmien mukaiset investoinnit ja saneeraukset sekä muut toiminnan ja rahoituksen kustannukset ottaen huomioon mitä vesihuoltolaissa ja jätelaissa on säädetty maksuista. Maksuilla saa kerätä enintään kohtuullisen tuoton pääomalle.

20 §

Tilinpäätös

Tilinpäätöksen allekirjoittaa kuntayhtymän hallitus ja toimitusjohtaja.

Tilinpäätöksessä on laadittava erikseen tuloslaskelma ja tase vesihuollon osalta.

21 §

Talouden ja toiminnan seurantarjestelmä sekä raportointi jäsenkunnille

Kuntayhtymällä on talouden ja toiminnan ajantasainen seurantarjestelmä, jolla todennetaan asetettujen tavoitteiden saavuttaminen tai niistä poikkeaminen. Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan jäsenkunnille kolme kertaa vuodessa, joista yksi tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

22 §

Tilikauden alijäämän käsittely ja kattaminen

Tilinpäätöstä käsitellessään yhtymäkokous voi päättää, että syntynyt alijäämä katetaan kokonaan tai osittain hintojen korottamisella ja talouden sopeuttamisella ottaen huomioon 19 §:n periaatteet. Toissijaisesti yhtymäkokous voi päättää alijäämän kattamisesta jäsenyhteisöiltä perittävillä maksuilla 15 §:ssä tarkemmin määriteltyjen peruspääomaosuuksien mukaisessa suhteessa. Mikäli alijäämän kattaminen ei onnistu edellä todetuilla toimenpiteillä, noudatetaan kuntalain 119:ssä säädettyä menettelyä.

23 §

Kuntayhtymän tiedonantovelvollisuus

Kuntayhtymän on annettava jäsenkuntien kunnanhallituksille kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot edellä 21 §:ssä määrätyn väliajoin.

24 §

Kuntayhtymästä eroavan ja toimintaa jatkavien kuntien asema

Mikäli kuntayhtymään liittynyt jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä, sille suoritetaan yhtymäkokouksen päätöksellä kunnan osuus peruspääomasta tai osa siitä. Mikäli muut kunnat eivät lunasta eroavan jäsenkunnan pääomaosuutta, alennetaan peruspääomaa. Korvaus peruspääomaosuudesta suoritetaan tasasuuruusina erinä 10 vuoden aikana eron voimaantulosta lukien.

25 §

Hallinnon ja talouden tarkastaminen

Hallinnon ja talouden tarkastamisessa noudatetaan mitä siitä on säädetty kuntalaissa ja määrätty kuntayhtymän hallintosäännössä. Tarkastuslautakuntaan valitaan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja enintään 3 jäsentä sekä jokaiselle henkilökohtainen varajäsen siten, että jokaisesta jäsenkunnasta on vähintään yksi jäsen tai varajäsen lautakunnassa.

Kuntayhtymällä on sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen toiminnasta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

4. LUKU MUUT MÄÄRÄYKSET

26 §

Perussopimuksen muuttaminen

Tätä perussopimusta voidaan muuttaa, jos vähintään kaksi kolmannelle jäsenkunnista sitä kannattaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasluvusta.

Ehdotuksen perussopimuksen muuttamisesta valmistelee kuntayhtymän hallitus ja se on hyväksyttävä jäsenkuntien valtuustoissa. Hallituksen on ilman tarpeetonta viivytystä laadittava ehdotus perussopimuksen muuttamiseksi, jos sitä vaatii vähintään puolet jäsenkunnista.

27 §

Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys

Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot.

Kuntayhtymän purkautuessa hallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä.

Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa.

28 §

Sopimuksen voimaantulo ja allekirjoitukset

Tämä sopimus tulee voimaan sen jälkeen, kun jäsenkuntien valtuustot ovat sen yhtäpitävillä päätöksillä hyväksyneet.

Ennen sopimuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä sopimus on laadittu neljänä (4) alkuperäiskappaleena, yksi kullekin sopijapuolelle.

HELSINGIN KAUPUNKI

Helsingissä __.__. 2019

ESPOON KAUPUNKI

Espoossa __.__. 2019

VANTAAN KAUPUNKI

Vantaalla __.__. 2019

KAUNIAISTEN KAUPUNKI

Kauniaisissa __.__. 2019